

HASTANEDE YATAN ÇOCUK

Dr.Öğr.Üye Esra TURAL BÜYÜK

Hedefler

- * Farklı yaş dönemlerindeki çocukların hastanede yatmaya tepkilerini açıklayabilme
- * Çocuğun hastanede yatmaya tepkisini etkileyen faktörlerden beşini sıralayabilme
- * Çocuğun hastanede yatmasının aile üzerindeki etkilerini tartışabilme
- * Hastanede yatmanın neden olduğu stresi azaltmaya yönelik hemşirelik girişimlerini açıklayabilme
- * Hastanede yatan çocuk için oyunun önemini fark edebilme

Hastanede Yatmanın Çocuklar Üzerindeki Etkileri

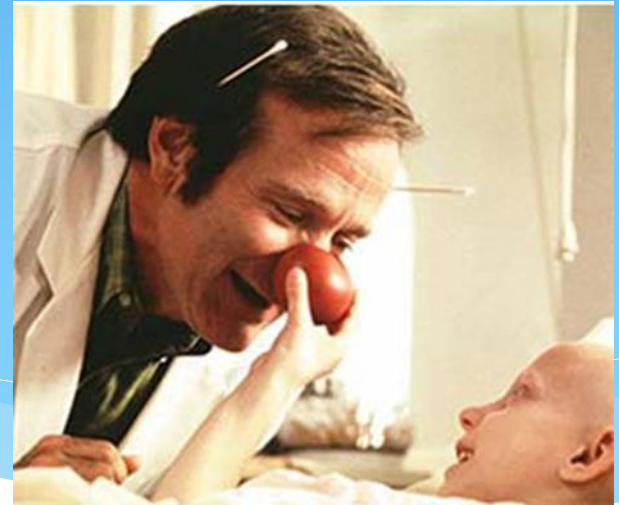
Çocuğun hastanede yatmaya tepkisini;

- * Yaşı ve gelişim düzeyi (olayları anlaması, yapılan işlemlerin anlatılması)
- * Çocuğun mizacı (dışa dönük çocuklar içe dönük çocuklara göre daha az etkilenir)
- * Daha önceki hastalık deneyimleri
- * Hastalığı ve hastanede yatmayı algılayışı (örneğin bir davranışı nedeniyle cezalandırılma)
- * Tanının ciddiyeti
- * Hastalığın süresi ve tipi
- * Ağrı ve hareket kısıtlılığının derecesi
- * Tanı ve tedavi amacıyla yapılan işlemlerin tipi ve sıklığı
- * Ebeveynlerin hastalığı algılayışı ve stres düzeyleri
- * Önceki stresörler
- * Çocuk ve ailenin sahip olduğu destek sistemleri
- * Hastanede yatmaya hazırlanıp hazırlanmadığı etkilemektedir.

Hastaneye Yatma Çocuk İçin Ne Anlam Taşır?

- * Yabancı ortam, tanımadığı kişiler
- * Bağımlı olma, kontrol ve mahremiyetin kaybı
- * Acı veren işlemler, ameliyat, ağrı, sakat kalma, ölüm
- * Aileden, akranlarından ve diğeri önemli kişilerden ayrılma
- * Rutinlerinin bozulması

Farklı Yaş Dönemlerindeki Çocukların Hastanede Yatmaya Tepkileri ve Hemşirelik Girişimleri

Yenidoğanlar

- * Bebek-anne ilişkisi erken dönemde kesintiye uğrar.
- * Yenidoğanın yoğun bakıma yatırılması, çocuklarını kaybetme korkusu yaşayan ebeveynler için ek bir anksiyete yaratır.
- * Ebeveynler bebekleri ile daha az temas halindedirler. bağlanma süreçleri olumsuz yönde etkilenir.
- *

0-1 Yaş Dönemi

- * Bebeklik döneminde hastaneye yatma, özellikle ebeveynler bebeğin yanında değillerse, travmatik bir deneyimdir.
- * En önemli stresör ise ebeveynlerinden ayrılma ve **ayrılık anksiyetesidir**. 6-18. aylar arasında ise, ayrılık anksiyetesine ek olarak **yabancı anksiyetesi** yaşanır.

1-3 Yaş Dönemi

- * Otonomi, 1-3 yaş dönemindeki çocuğun gelişimsel bir özelliğidir ve aktivitelerinin kısıtlanması tehdit edici olarak algılanır.
- * Bu dönemdeki çocuk meraklı, animistik ve hareketlidir. Hareket eden ya da ses çıkaran her şeyin (aspiratör, monitör gibi) canlı olduğunu düşünür ve korkuları yoğunudur.
- * Ebeveynlerden ayrılma majör bir stresördür ve ayrılık anksiyetesinin yaşanmasına neden olur.

3-6 Yaş Dönemi

- * Bu dönemde çocuk girişimcidir, meraklıdır, hareketlidir ve bağımsızlığı önemlidir.
- * Sihirli ve egosentrik düşündüğü için işlemleri ceza olarak algılayabilir.
- * Hastanede yatan okul öncesi dönemdeki çocuk için en önemli stresörler yalnız kalma, terk edilme, karanlık, bedeni ve duyguları üzerindeki kontrolünü kaybetme, yaralanma ve kastrasyon korkusudur.

6-12 Yaş Dönemi

- * Bu yaş döneminde başarı, cesaret, gizlilik, bağımsızlık ve arkadaş grupları önem taşır.
- * Hasta olan ve hastanede yatan okul çocukları için beden fonksiyonları ile ilgili kontrolün kaybı, mahremiyete özen gösterilmemesi, ağrı, yaralanma, ölüm, arkadaşlarından ve ebeveynlerinden ayrılma kaygıya neden olur.
- * Hastalık ve hastanede yatma, çocuğu arkadaş grubundan ayırır ve çocuğun yakın çevresinden ayrılma anksiyetesi duymasına neden olur.

6-12 Yaş Dönemi

- * 6-12 yaş grubu çocuklarda hastanede yatma, kontrol kaybı ve bağımlılık duygularına neden olabilir.
- * Buna bağlı olarak bazılarında içe kapanma ve pasif bir şekilde her şeye boyun eğme, bazılarında ise agresif davranışlar görülebilir.
- * Çocuğun bakımına katılmasının sağlanması ve seçim şansı verilmesi otonomi duygusunun güçlenmesine yardımcı olur.
- *

12- 18 Yaş (Adölesan Dönemi)

- * Benlik saygısı, beden imgesi, bağımsızlık, akran grubuna ait olma, gizlilik ve cinsellik bu yaş grubu için önemli olan kavramlardır.
- * Kontrol kaybı ve yabancı bir ortamda bulunma adölesanın kaygı duymasına neden olur.
- * Hastanede yatma ebeveynlere bağımlılığı artırabileceği için çaresizlik ve öfke yaşamalarına yol açar.
- *

Çocuğun Hastanede Yatmasının Aileye Etkileri

Hastanede yatan çocuğun ebeveynlerinin anksiyete duymalarına neden olan faktörler

- * Yabancı bir ortamda bulunma
- * Çocuktan ayrı kalma
- * Bilinmeyen durumlar
- * Suçluluk duyguları
- * Rollerinin değişmesi
- * Çocuğun acı çekmesi
- * Çocuğun enfeksiyonu varsa, enfeksiyonun diğer aile bireyelerine de yayılması
- * Ekonomik güçlükler
- * Evde kalan diğer aile bireyelerinin bakım sorunları

Kardeşlerin tepkisi

- * Ebeveynlerin dikkati ve ilgisi hastanede yatan çocuğa yoğunlaştığından evde bulunan diğer çocuklara gösterilen ilgi azalabilir.
- * Hastalık ve hastanede yatmanın nedenini algılayamayan küçük kardeşler kendilerini suçlayabilirler ve korkabilirler.
- * Ebeveynlerinin kendilerinden uzaklaştığını düşünerek anksiyete yaşayabilirler.
- * Düşmanlık, fke, regresyon ve korku ile tepki verebilirler.
- * Hasta ocuğun kardeşleri de desteklenmeli, ebeveynler diğer çocuklarına nasıl yardım edebilecekleri konusunda bilgilendirilmelidirler.

Stresi Azaltmak İçin Oyunun Kullanılması

- * Oyun stresi azaltmada en etkili araçlardan biridir.
- * Oyun, ocuğun bilişsel, davranışsal ve sosyal yönden gelişimi için temeldir.
- * Oyun, hastanede yatan çocuğun da korku ve anksiyetesi ile baş etmesine yardım eder.

Hemşire terapötik oyunla çocuğun sözel ve sözel olmayan ifadelerini değerlendirir. Terapötik oyunlar:

- * **Dramatik Oyunlar:** Özellikle okul öncesi dönemde çok etkilidir. Hastane ortamında çocuğun oyuncak ya da uygun olan gerçek araçlarla (steteskop, tansiyon aleti v.b.) oynaması sağlanarak stresi azaltılmaya çalışılır. Her travmatik olay ya da ağırlı işlemden önce ve sonra dramatik oyunun kullanılması ile çocuğun işleme ilişkin duyguları, fantazileri ve yanlış anlamaları belirlenir.
- * **Yaratıcı Oyunlar:** Müzik, dans, resim ve boyama, yaratıcı aktiviteler için çok iyi fırsatlardır.

Çocuklarda Yararalıcı İletişim Teknikleri

KAYNAKLAR

1. Conk Z, Başbakkal Z, Bal Yılmaz H, Bolışık B (2014). Pediatri Hemşireliği, Akademisyen Tıp Kitabevi *
2. Törüner E, Büyükgönenç L.(2017) Çocuk Sağlığı Temel Hemşirelik Yaklaşımları. Ankara: Nobel Tıp Kitabevi *
3. Hockenberry MJ, Wilson D. (2015). Wong's Nursing Care of Infants and Children, 10th Ed, Mosby
4. Çavuşoğlu H.(2013) Çocuk Sağlığı Hemşireliği. Cilt 1-2, Genişletilmiş 11. Baskı, Ankara, Sistem Ofset Basımevi.